

Η Φιλία στον Τεκτονισμό

Θέλω να πιστεύω ότι ο πραγματικός σκοπός μιας Τεκτονικής Συνεδρίας δεν είναι μόνο η προσφορά νέων γνώσεων όσο η βοήθεια να ξανά συνειδητοποιήσουμε μερικά πράγματα που τα ξέρουμε ήδη. Δεν μπορεί, να μην μας έχει κάνει εντύπωση, εκείνο που κάθε φορά, στο άνοιγμα των εργασιών μας, ο Α' Επ.: απαντώντας στην ερώτηση της Σεβ.: λέει, ότι εδώ μέσα ψάχνουμε για εκείνο «το φως της αγάπης, το οποίο μας ενώνει και συντονίζει πάσαν την πλάσιν». Της αγάπης εκείνης, που για μας εδώ, πρώτιστα πρέπει να σημαίνει ΦΙΛΙΑ μεταξύ μας. Βλέπετε, η φιλία είναι μια από τις πολλές όψεις της αγάπης. Είναι η πράξη πίστης προς έναν άλλο άνθρωπο. Αλήθεια, δεν είναι εντυπωσιακή η εμμονή του τυπικού μας στην επανάληψη, της λέξης αγάπης από την στιγμή του ανοίγματος των εργασιών μας μέχρι το τέλος αυτών. Τώρα θα μου πείτε γιατί το λέμε τόσο συχνά; Ίσως για να ξαναθυμηθούμε την ανάγκη της μεταξύ μας φιλίας που πρέπει ή θέλουμε να έχουμε πάντα ιδίως αυτούς τους δύσκολους καιρούς που περνάει η ανθρωπότητα αλλά και η πατρίδα μας ιδιαιτέρως.

Η φιλία είναι ένας θεμελιώδης πυλώνας του τεκτονισμού, παίζοντας σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και την ενίσχυση της αδελφότητας μεταξύ των μελών του. Μέσα στον τεκτονισμό, η φιλία καλλιεργείται μέσα από τις κοινές αξίες, τις εμπειρίες και τις τελετές που ενώνουν τα μέλη. Ο τεκτονισμός προάγει την αδελφότητα, η οποία βασίζεται στην αμοιβαία υποστήριξη και την κατανόηση. Η αδελφότητα ενθαρρύνει τα μέλη να δημιουργήσουν στενές σχέσεις και να υποστηρίζουν ο ένας τον άλλον όχι μόνο σε προσωπικό αλλά και σε κοινωνικό επίπεδο. Η φιλία μεταξύ των τεκτόνων βασίζεται στην εμπιστοσύνη και τον σεβασμό. Αυτές οι αξίες ενισχύονται μέσα από τις μυστικές τελετές και τα σύμβολα που είναι μοναδικά στον τεκτονισμό, δημιουργώντας έναν ασφαλή χώρο όπου αδελφοί μπορούν να μοιράζονται τις σκέψεις και τις ανησυχίες τους. Και μη ξεχνάμε ότι οι τέκτονες δεσμεύονται να βοηθούν ο ένας τον άλλον σε περιόδους ανάγκης. Αυτό δεν περιορίζεται μόνο σε οικονομική βοήθεια αλλά περιλαμβάνει και την ηθική υποστήριξη, τις συμβουλές και την καθοδήγηση. Οι τακτικές συναντήσεις των στοών και οι τελετές προσφέρουν ευκαιρίες για να συνδεθούν τα μέλη, να ανταλλάξουν ιδέες και να ενισχύσουν τους δεσμούς τους. Επίσης η συμμετοχή σε κοινές δραστηριότητες, όπως φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, εκπαιδευτικά σεμινάρια και κοινωνικές συγκεντρώσεις, βοηθούν τα μέλη να γνωριστούν καλύτερα και να αναπτύξουν βαθύτερες φιλίες.

Η φιλία στον τεκτονισμό δεν είναι απλώς μια κοινωνική σχέση αλλά αποτελεί μια βαθιά και ουσιαστική σύνδεση που βασίζεται σε κοινές αξίες και εμπειρίες. Οι τέκτονες, μέσω της αδελφότητας, της εμπιστοσύνης, του σεβασμού και της αλληλοβοήθειας, δημιουργούν δεσμούς που διαρκούν μια ζωή, ενισχύοντας τόσο την προσωπική τους ανάπτυξη όσο και την κοινότητα τους. Ο τεκτονισμός, ως φιλοσοφικό και ηθικό σύστημα, προάγει την αδελφότητα, την αλληλεγγύη και την υποστήριξη μεταξύ των μελών του. Η φιλία σε αυτό το πλαίσιο δεν είναι απλώς μια προσωπική σχέση, αλλά μια αρχή που ενισχύει το σύνολο της κοινότητας και των στόχων της.

Και κάπου εδώ μπορούμε να δούμε τι έλεγαν και οι προγονοί μας. Ο όρος «φίλος» απασχόλησε τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς, τους πιο επιφανείς φιλοσόφους, τους ποιητές, τους ρήτορες, τους χρονικογράφους, τους θεατρικούς συγγραφείς και εν τέλει τη λαϊκή σκέψη. Η φιλία στην αρχαιότητα είχε μεγάλη σημασία και εκτιμούνταν ιδιαίτερα τόσο στον ελληνικό όσο και στον ρωμαϊκό πολιτισμό. Η έννοια της φιλίας, όπως την αντιλαμβάνονταν οι αρχαίοι, επεκτεινόταν πέρα από τις απλές προσωπικές σχέσεις και συχνά

συνδεόταν με ηθικές και φιλοσοφικές αξίες. Ξεκινάμε με τον παππού μας τον Όμηρο στον οποίο ανήκει και η προώθηση του όρου «φίλος» που παίρνει το νόημα του συντρόφου. Φίλοι είναι πρώτα οι κοντινοί συγγενείς αλλά και οι παντοτινοί σύντροφοι, όπως μας αναφέρει στην Ιλιάδα, σαν τους Ορέστη και Πυλάδη, τον Αίαντα και τον Λυκοφώντα και φυσικά τον Αχιλλέα και τον Πάτροκλο. Σύμφωνα με τον Φράις ο ομηρικός φίλος μοιάζει ήδη σαν ένας άλλος εαυτός, «ένας σύμμαχος χωρίς τον οποίο το υποκείμενο δεν θα ήταν αυτό που είναι». Ας δούμε και τι μας λέει για την φιλία και η Πυθαγόρεια φιλοσοφία, η αληθινή φιλία είναι μια σχέση ισότητας και αμοιβαίου σεβασμού, όπου τα μέλη της ομάδας συνδέονται μέσω της κοινής αγάπης για την αλήθεια και την σοφία. Ο Πυθαγόρας και οι μαθητές του πίστευαν ότι μέσα από τέτοιες φιλίες, οι άνθρωποι μπορούν να φτάσουν σε υψηλότερα επίπεδα κατανόησης και να ζήσουν μια πιο πλήρη και ισορροπημένη ζωή. Η έννοια αυτή αφορά έναν ιδανικό τύπο φιλίας, που βασίζεται σε ηθικές και πνευματικές αξίες, σε αντίθεση με τις φιλικές σχέσεις που βασίζονται σε υλικά ή επιφανειακά οφέλη. Και φυσικά δεν θα μπορούσαμε να μην αναφερθούμε στο πιο γνωστό παράδειγμα φιλίας που αναπτύχθηκε στην Πυθαγόρεια σχολή, του Δάμωνα και του Φιντία, η ιστορία αυτή έχει διατηρηθεί ως σύμβολο της ιδανικής φιλίας και της αρετής, και αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για πολλές μετέπειτα φιλοσοφικές και λογοτεχνικές αναφορές. Και μη ξεχνάμε ότι οι Πυθαγόρειοι μαθητές είχαν 3 με 5 χρόνια σιωπή και έτσι ανάμεσα στους «συμμαθητές» έπρεπε να αναπτυχθεί ένας διαφορετικός κώδικας επικοινωνίας αφού δεν είχαν το δικαίωμα να μιλούν μεταξύ τους, οπότε η επικοινωνία γίνονταν με τα μάτια και αυτό είχε σαν προϋπόθεση ότι ο ένας έπρεπε να ξέρει παρά πολύ καλά τον άλλον.

Ας δούμε τι μας άφησε και ο Ισοκράτης σαν παρακαταθήκη, ότι «ο ισχυρός έχει σκλάβους, ο πλούσιος κόλακες και ο σοφός φίλους». Ενώ ο Πλάτων στα έργα του, στο «Φαίδρος» και «Συμπόσιο», αναφέρεται στην φιλία ως μία βαθιά και πνευματική σχέση που μπορεί να οδηγεί σε ανώτερα επίπεδα κατανόησης και σοφίας. Ενώ ο μαθητής του Αριστοτέλης μας λέει ότι « η φιλία είναι ένα είδος αρετής ή τουλάχιστον συνυφασμένη με την αρετή. Είναι αναγκαία στη ζωή του ανθρώπου, κανείς άλλωστε δεν θα προτιμούσε να ζει χωρίς φίλους, έστω κι αν είχε όλα τα αγαθά του κόσμου». Ο Αριστοτέλης την φιλία την χωρίζει σε τρία είδη: Πρώτη είναι η φιλία που βασίζεται στην ωφελιμότητα. Σε αυτό το είδος φιλίας, τα δύο μέρη δεν τρέφουν αληθινά φιλικά συναισθήματα και η φιλία δεν είναι μόνιμη. Ένα παράδειγμα μια τέτοιας φιλίας είναι οι φιλίες από τον επαγγελματικό χώρο και κρατάει όσο εργαζόμαστε στον ίδιο χώρο. Το δεύτερο είδος συμπτωματικής φιλίας βασίζεται στην απόλαυση. Είναι ένα είδος φιλίας που παρατηρείται ανάμεσα σε συμμαθητές, συμφοιτητές και άτομα που ανήκουν στην ίδια ομάδα. Είναι το είδος της φιλίας που κρατάει λιγότερο και αυτό συμβαίνει, επειδή μεγαλώνουμε, ωριμάζουμε και αλλάζουμε. Το τρίτο είδος φιλίας βασίζεται στην κοινή εκτίμηση των αρετών και των ιδανικών, αυτή η φιλία κρατάει μέχρι τέλους, αλλά για τη δημιουργία της απαιτείται η ύπαρξη ενός βασικού επιπέδου καλοσύνης από όλα τα μέλη της σχέσης, απαιτεί χρόνο και εμπιστοσύνη. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη το τρίτο είδος φιλίας είναι το καλύτερο, είναι μια σχέση πραγματικής σύνδεσης με το άλλο πρόσωπο. Η σχέση δεν εξαρτάται από συμφέρον ή οτιδήποτε άλλο. Είναι εκτίμηση των ίδιων πραγμάτων, ταύτιση και ίσως κοινοί στόχοι. Η πραγματική και αληθινή φιλία δεν στηρίζεται σε οφέλη, απλά χαίρεσαι που περνάς και μοιράζεσαι κοινές στιγμές με το φίλο ή τη φίλη σου. Ακούγεται απλό, αλλά δεν είναι. Γιατί η πραγματική φιλία απαιτεί δόσιμο, απουσία δευτέρων σκέψεων, ειλικρίνεια και νοιάξιμο. Απαιτεί το εγώ σε δεύτερο επίπεδο και το εμείς σε πρώτο. Κι αυτό θέλει κόπο. Επίσης μας λέει ότι «αν όλοι οι πολίτες ασκούσαν την φιλία μεταξύ τους δεν θα είχαν ανάγκη τη δικαιοσύνη, και αν όμως θεωρούσαμε πως ήταν όλοι

δίκαιοι θα είχαν ανάγκη την φιλία». Η θέση της φιλίας όπως και της δικαιοσύνης είναι περιορισμένη μέσα στην τυραννία. Είναι όμως υπολογίσιμη μέσα στην δημοκρατία όπου πολλά πράγματα είναι κοινά και όπου οι πολίτες είναι ίσοι. Τέλος ο Αριστοτέλης εκτιμά πως «τα αισθήματα αγάπης για τους φίλους μπορεί να προέρχονται από την φιλία για τον εαυτό». Ο ενάρετος άνθρωπος έχει τάση να εμμένει σε ότι είναι χωρίς να επιθυμεί να γίνει άλλος, αλλά καλλιεργεί επίσης την φιλία γιατί «ο φίλος είναι ένας άλλος εαυτός». Αντίστροφα. «τα κακά όντα έχουν τάση να αποφεύγονται, αναζητώντας τη συντροφιά του αλλού μόνο για να βρουν λίγη λησμονιά».

Ο Επίκουρος περισσότερο προσγειωμένος μας λέει ότι «η φιλία είναι το πιο πολύτιμο αγαθό που μας προσφέρει η σοφία για την ευτυχία της ζωής μας». Η φιλία, ενώ προέρχεται από τη χρησιμότητα, έχει τάση γρήγορα να καλλιεργείται για τον εαυτό της. Στην ρωμαϊκή κοινωνία, η φιλία ήταν ζωτικής σημασίας για την πολιτική και την κοινωνική ζωή. Ο Κικέρων ακολούθησε τον Αριστοτέλη κατά γράμμα: «δίχως αρετή» γράφει «η φιλία δεν μπορεί καν να υπάρξει», και δίχως μια τέτοια «αληθινή και τέλεια φιλία» η ζωή δεν αξίζει να βιωθεί. Στο έργο του “De Amicitia” (Περί Φιλίας), όπου εξυμνούσε τη φιλία ως μία από τις πιο σημαντικές και ευγενείς ανθρώπινες σχέσεις, υποστήριξε ότι η αληθινή φιλία βασίζεται στην αρετή και την ειλικρίνεια. Και φτάνουμε στο σήμερα, στα μέσα Μαΐου ήταν η παγκόσμια ημέρα φιλίας και μου στέλνει μια φίλη στα μέσα δικτύωσης το εξής ωραίο απόσπασμα «ξέρει ποια είναι η σχέση μεταξύ των δύο ματιών; Αυτά ανοιγοκλείνουν μαζί κινούνται μαζί, κλαίνε μαζί, βλέπουν τα πράγματα μαζί, και κοιμούνται μαζί. Αν και ποτέ δεν θα μπορέσουν να δουν το ένα το άλλο, είναι πάντα ενωμένα. Η φιλία πρέπει να είναι ακριβώς έτσι. Είναι δυνατόν να είναι μήνες χωρίς να ειπωθούμε, χωρίς να μιλήσουμε, αλλά πρέπει να ξέρεις ότι δεν έχω ανάγκη να σε δω για να σου πω πόσο σε εκτιμώ.

Η φιλία είναι ένα αγαθό, ένα αμεγάδιαστο είδος αγάπης και μια από τις μεγαλύτερες απολαύσεις της ζωής η οποία καθιστά κάθε ζωή όπου παίζει έναν ρόλο καλύτερη από εκείνη δίχως αυτήν. Σαν ξεκίνημα λοιπόν, έτσι σαν εξάσκηση, ας θεωρήσουμε «δικούς μας ανθρώπους», φίλους μας, τους αδελφούς μας τέκτονες. Αν πραγματικά τα καταφέρουμε, ίσως δεν θα είναι δύσκολο να το επεκτείνουμε και στον περίγυρό μας, όποιος και αν είναι αυτός. Και κάνοντας αυτό, βοηθάμε στα σίγουρα, στην επιβίωση του Τεκτονισμού, στα χρόνια που θα έρθουν. Γιατί ο Τεκτονισμός, παράγει ένα σπουδαίο προϊόν. ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΑΝΘΡΩΠΟ.